

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนาลวดลายกราฟิกเชิงวัฒนธรรมเพื่อสร้างสรรค์อัตลักษณ์จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรีและเพื่อออกแบบลวดลายกราฟิกเชิงวัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี มีรายละเอียดแบบแผนการดำเนินการวิจัยดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โดยแบ่งการเก็บข้อมูลเป็น 2 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านวัฒนธรรม

1) กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ด้านวัฒนธรรม โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการหอจดหมายเหตุ จันทบุรี จำนวน 1 คน กรรมการผู้จัดการ บริษัทจันทบูรรักษิตี จำกัด จำนวน 1 คน ผู้ประกอบการในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 1 คน รวมทั้งหมด 3 คน ซึ่งมีความรู้และมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีของจังหวัดจันทบุรี

สถานที่ที่เก็บข้อมูล : หอจดหมายเหตุ จันทบุรี , บริษัทจันทบูรรักษิตี จำกัด ,
สถานประกอบการในจังหวัดจันทบุรี

2) กลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดิมจากกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ด้านวัฒนธรรม รวมทั้งหมด 3 คน ร่วมวิเคราะห์ผลสนทนากลุ่มเพื่อนำไปใช้ในการสร้างสรรค์อัตลักษณ์ลวดลายกราฟิกจังหวัดจันทบุรี

สถานที่ที่เก็บข้อมูล : คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
หรืออาจเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

3) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้าน วัฒนธรรม โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ประกอบด้วย วัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี จำนวน 1 คน และ บรรณาธิการนิตยสาร About chan จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญทางการออกแบบกราฟิกจำนวน 1 คน รวมทั้งหมด 3 คน

สถานที่ที่เก็บข้อมูล : จังหวัดจันทบุรี (ที่อยู่ตาม ผู้เชี่ยวชาญทาง วัฒนธรรมและด้านการออกแบบกราฟิก)

กลุ่มที่ 2 กลุ่มนักท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี

4) กลุ่มนักท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี มีขนาดของประชากรนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี ในปี 2559-2561 จากข้อมูลของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาระบุมปี ประมาณ 2 ล้านคนต่อปี จึงใช้วิธีสุ่มโดยบังเอิญ (Accidental sampling) สุ่มตัวอย่างประชากรจากนักท่องเที่ยวที่มาจังหวัดจันทบุรี จำนวน $n = 100$ คน ในค่าความคลาดเคลื่อน 10% ตามตารางการ

กำหนดขนาดตัวอย่างของ Yamane โดยเก็บข้อมูลจากสถานที่ท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมือง จังหวัด จันทบุรี ได้แก่ ชุมชนริมน้ำจันทบูร , ตลาดพลอย , อาสนวิหารพระนางมารีอาปฏิสนธินิรมล และ ศาลหลักเมือง สถานที่ละ 25 คน

สถานที่ที่เก็บข้อมูล : ชุมชนริมน้ำจันทบูร , ตลาดพลอย , อาสนวิหารพระนางมารีอาปฏิสนธินิรมล และศาลหลักเมือง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง การศึกษาและพัฒนาตลาดสายกราฟิกเชิงวัฒนธรรมเพื่อสร้างสรรค์อัตลักษณ์จังหวัดจันทบุรี

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าการ ออกแบบกราฟิกที่สัมพันธ์กับการนำข้อมูลด้านวัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี โดยจำแนกเป็น 2 ส่วนคือ การศึกษาด้านวัฒนธรรมและการออกแบบกราฟิก รวมไปถึงการเก็บข้อมูลด้านอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์ และสามารถนำมาผสมผสานกับการออกแบบ โดยนำไปสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย ผู้อำนวยการหอจดหมายเหตุ จันทบุรี จำนวน 1 คน กรรมการผู้จัดการ บริษัทจันทบูรรักซ์ดี จำกัด จำนวน 1 คน ผู้ประกอบการในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 1 คน รวมทั้งหมด 3 คน โดยมีประเด็นคำถามดังนี้

ประเด็นคำถามที่ 1 วัฒนธรรม ประเพณี ไตในจังหวัดจันทบุรีที่มีความโดดเด่นที่สุด

ประเด็นคำถามที่ 2 เอกลักษณ์ใดของจังหวัดจันทบุรีที่คุณประทับใจหรือนึกถึงเป็นลำดับแรก

ประเด็น คำถามที่ 3 ยกตัวอย่างโทสนีที่ได้จากการเก็บข้อมูล สอบถามถึงความเหมาะสมในการใช้โทสนีเพื่อสื่อถึงตลาดสายเชิงวัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี

3.2.2 ร่างประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม

ร่างประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้คำตอบเกี่ยวกับ ข้อมูลด้านวัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี โดย อธิบายข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าการออกแบบกราฟิกที่สัมพันธ์กับการนำข้อมูลด้านวัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี โดยจำแนกเป็น 2 ส่วนคือการออกแบบกราฟิกและการศึกษาด้านวัฒนธรรม รวมไปถึงการเก็บข้อมูลด้านอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์และสามารถนำมาผสมผสานกับการออกแบบดังกล่าว อีกทั้งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยทำการสนทนากลุ่มกับผู้ให้สัมภาษณ์ด้านวัฒนธรรมกลุ่มเดิม รวมทั้งหมด 3 คน และนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกับทีมวิจัย และมีประเด็นคำถามทั้งหมด 3 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 ด้านออกแบบกราฟิก

เรื่องที่ 2 ด้านการนำไปใช้งาน

เรื่องที่ 3 ด้านการนำไปพัฒนาต่อยอด

3.2.3 แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญเพื่อคัดเลือกแบบร่างตลาดสายกราฟิกเชิงวัฒนธรรม

เมื่อได้ข้อมูลจากการศึกษา การสัมภาษณ์และได้รับข้อมูลจากการสนทนากลุ่มแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้ออกแบบแบบร่างจำนวน 10 แบบ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญคัดเลือกแบบร่าง ลวดลายกราฟิกเชิงวัฒนธรรม ให้เหลือจำนวน 3 แบบ โดยแบบประเมินนี้แบ่งการเป็น 3 ด้านดังนี้

ด้านที่ 1 แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านความสวยงาม

ด้านที่ 2 แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านความเหมาะสม

ด้านที่ 3 แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการนำไปใช้งาน

3.2.4 แบบประเมินความพึงพอใจต่อแบบร่างลวดลายกราฟิกเชิงวัฒนธรรม

เมื่อได้ผลการประเมิน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อคัดเลือกแบบร่างลวดลาย กราฟิกเชิงวัฒนธรรม จำนวน 3 แบบแล้ว จึงนำผลแบบร่างที่ได้ให้นักท่องเที่ยว จำนวน 100 คน ประเมินความพึงพอใจต่อแบบร่างลวดลายกราฟิกเชิงวัฒนธรรมอีกครั้ง โดยแบบประเมินมีทั้งหมด แบบประเมินความพึงพอใจนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม และ แบบประเมิน ความพึงพอใจต่อแบบร่างลวดลายกราฟิก

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในงานวิจัย เรื่อง การศึกษาและพัฒนาลวดลายกราฟิกเชิงวัฒนธรรมเพื่อสร้างสรรค์อัตลักษณ์ จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมเป็นขั้นตอนตามเครื่องมือของการวิจัย ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง การศึกษาและพัฒนาลวดลายกราฟิกเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างสรรค์อัตลักษณ์จังหวัดจันทบุรี

- 1) ผู้วิจัยมีการติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับวัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี
- 2) ทำหนังสือจากคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัย
- 3) ผู้วิจัยกำหนดวัน เวลา สถานที่ และนัดหมายกับผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับวัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี ก่อนลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูล
- 4) ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์งานวิจัยและสัมภาษณ์หัวข้อเรื่อง การศึกษาและพัฒนา ลวดลายกราฟิกเชิงวัฒนธรรมเพื่อสร้างสรรค์อัตลักษณ์จังหวัดจันทบุรี โดยใช้แบบสัมภาษณ์และขอ คำแนะนำเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบลวดลายกราฟิกเชิงวัฒนธรรม
- 5) ทำการบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยวิธีบันทึกเสียง จดบันทึก ภาพถ่าย และ สรุปลผล
- 6) วิเคราะห์และสรุปแนวทางในการออกแบบ

2. แบบร่างประเด็นสนทนากลุ่ม

- 1) ผู้วิจัยมีการติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับวัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี
- 2) ทำหนังสือจากคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสนทนากลุ่ม
- 3) ผู้วิจัยกำหนดวัน เวลา สถานที่ และนัดหมายกับผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับวัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี ก่อนการสนทนากลุ่ม
- 4) ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์งานวิจัยและสนทนากลุ่มหัวข้อเรื่อง การศึกษาและพัฒนา ลวดลายกราฟิกเชิงวัฒนธรรมเพื่อสร้างสรรค์อัตลักษณ์จังหวัดจันทบุรี โดยใช้แบบร่างการสนทนากลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบลวดลายกราฟิกเชิงวัฒนธรรม

- 5) ทำการบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยวิธีบันทึกเสียง จดบันทึก ภาพถ่าย และสรุปผล
- 6) วิเคราะห์และสรุปแนวทางในการออกแบบ

3. แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญคัดเลือกแบบร่างลวดลายกราฟิกเชิงวัฒนธรรมเพื่อสร้างสรรค์อัตลักษณ์จังหวัดจันทบุรี

- 1) ผู้วิจัยมีการติดต่อประสานงานกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัฒนธรรม
- 2) ทำหนังสือจากคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประเมินแบบร่างในการออกแบบ
- 3) ผู้วิจัยแจ้งนัดหมายวิธีการส่งเอกสารกับผู้เชี่ยวชาญ และจัดส่งเอกสารโดยวิธีการส่งทางไปรษณีย์ เอกสารประกอบด้วย แบบประเมินการออกแบบและแบบร่างในการออกแบบ โดยมีแบบร่างการออกแบบลวดลายกราฟิกเชิงวัฒนธรรม จำนวน 1 ชุด จำนวน 10 แบบ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินและคัดเลือกแบบร่างในการออกแบบ
- 4) ผู้วิจัยนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขแบบร่างและเลือกแบบร่างที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 แบบ

4. แบบประเมินความพึงพอใจลวดลายกราฟิกเชิงวัฒนธรรมเพื่อสร้างสรรค์อัตลักษณ์จังหวัดจันทบุรี

- 1) ผู้วิจัยประสานงานผู้ดูแลพื้นที่เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล โดยระบุวัน เวลา สถานที่ที่จะลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูล
- 2) ทำหนังสือจากคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูล
- 3) ผู้วิจัยนำแบบร่างจำนวน 3 แบบและใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อการลวดลายกราฟิกเชิงวัฒนธรรมเพื่อสร้างสรรค์อัตลักษณ์จังหวัดจันทบุรี สุ่มตัวอย่างประชากร ในพื้นที่ โดยเก็บข้อมูลจากสถานที่ท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ได้แก่ ชุมชนริมน้ำจันทบูร , ตลาดพลอย , อาสนวิหารพระนางมารีอาปฏิสนธินิรมล และศาลหลักเมือง สถานที่ละ 25 คน ใช้วิธีการแจกแบบประเมินให้กับนักท่องเที่ยว จากนั้นทำการรวบรวมข้อมูลและนำผลที่ได้มาทำการอภิปรายและสรุปผล
- 4) ผู้วิจัยนำผลมาสรุป วิเคราะห์และอภิปรายผล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในวิจัย เรื่อง การศึกษาและพัฒนาลวดลายกราฟิกเชิงวัฒนธรรมเพื่อสร้างสรรค์อัตลักษณ์จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

3.4.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ การศึกษาและพัฒนาลวดลายกราฟิกเชิงวัฒนธรรมเพื่อสร้างสรรค์อัตลักษณ์จังหวัดจันทบุรี แปลความหมายของข้อมูลโดยการพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียง สรุปเป็นประเด็น และตีความหมายเชื่อมโยงความสัมพันธ์

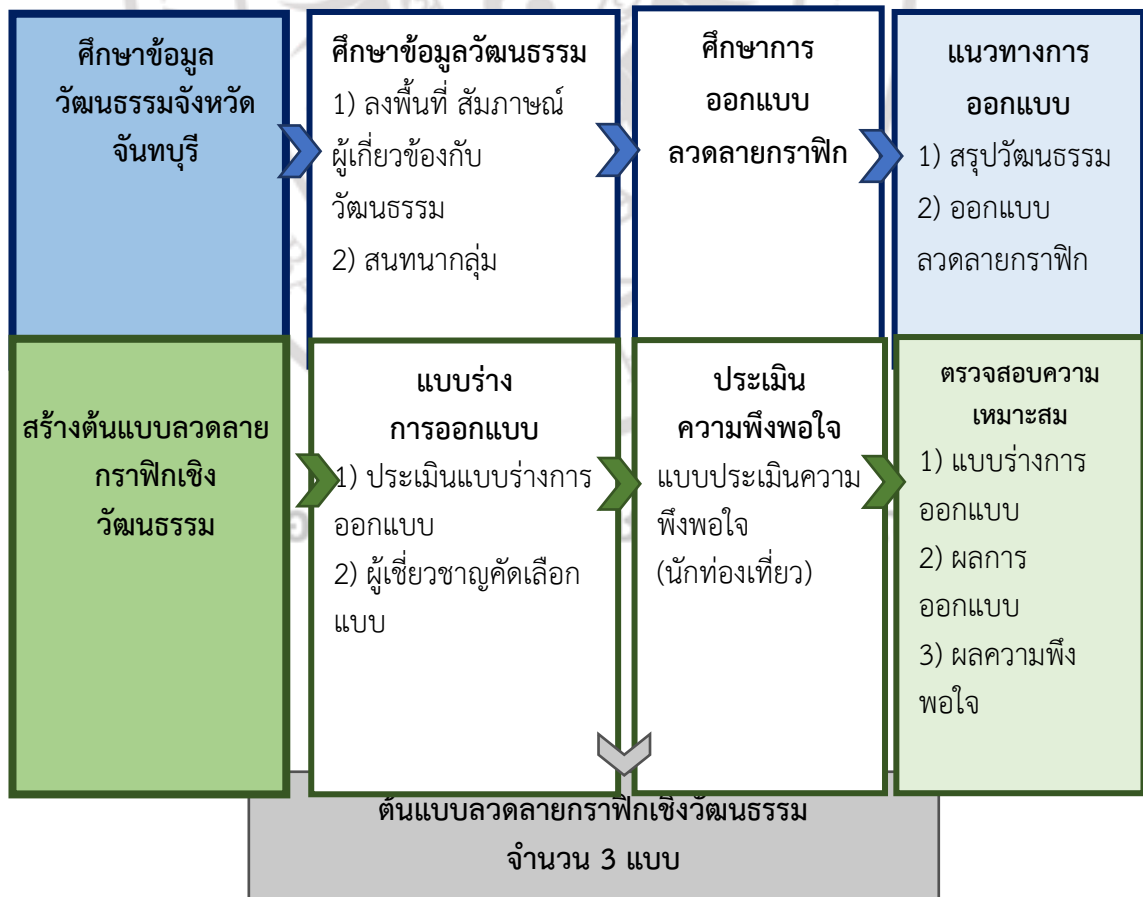
3.4.2 ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงสรุปเป็นประเด็น

3.4. 3 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญคัดเลือกแบบร่างการออกแบบ ลวดลายกราฟิกเชิงวัฒนธรรม แปลความหมายของข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้
ค่าระดับความคิดเห็น

- 4.51 – 5.00 ความหมาย เหมาะสมมากที่สุด
- 3.51 – 4.50 ความหมาย เหมาะสมมาก
- 2.51 – 3.50 ความหมาย เหมาะสมปานกลาง
- 1.51 – 2.50 ความหมาย เหมาะสมน้อย
- 1.00 – 1.50 ความหมาย เหมาะสมน้อยที่สุด

3.4.4 ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความพึงพอใจการออกแบบ ลวดลายกราฟิกเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างสรรค์อัตลักษณ์จังหวัดจันทบุรี จากนักท่องเที่ยว แปลความหมายของข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

- ค่าระดับความคิดเห็น
- 4.51 – 5.00 ความหมาย พึงพอใจมากที่สุด
  - 3.51 – 4.50 ความหมาย พึงพอใจมาก
  - 2.51 – 3.50 ความหมาย พึงพอใจปานกลาง
  - 1.51 – 2.50 ความหมาย พึงพอใจน้อย
  - 1.00 – 1.50 ความหมาย พึงพอใจน้อยที่สุด

ภาพที่ 3.1 แผนผังกรอบแนวคิดในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี